

Byggingarsamþykkt.

fyrir

Reykjavík.

68

7. sept.

1. gr.

Samþykkt þessi gildir fyrir allt lögsagnarumdæmi Reykjavíkur, þó getur landshöfðingi veitt undanþágu frá ákvæðum hennar fyrir hús og önnur mannvirki á verzlunarlóðinni, þegar byggingarnefnd og bæjarstjórn mælir með því. Utan verzlunarlóðarinnar getur byggingarnefndin veitt slíkar undanþágur.

2. gr.

Samþykktin tekur til allra nýrra bygginga, sem ekki eru fullgjörðar þegar hún öðlast gildi. Þó verður ekki krafizt breytinga á því, sem þegar er búið að gjöra.

Ennfremur tekur samþykktin til höfuðbreytinga á eldri byggingum, svo og til minni breytinga, ef því verður við komið án verulegs kostnaðarauka eða röskunar.

3. gr.

Yfirstjórn byggingarmála er í höndum bæjarstjórnar.

Byggingarnefndin veitir öll byggingaleyfi og hefir umsjón með að byggingarsamþykktinni sje fylgt.

Ef lóðareiganda þykir rjetti sínum hallað með úrskurði bæjarstjórnar eða byggingarnefndar, má hann skjóta úrskurðinum til landshöfðingja.

4. gr.

Í byggingarnefndinni eiga sæti: bæjarfógeti, slökkviliðsstjóri og fjórir menn aðrir, er bæjarstjórnin kýs, 2 þeirra úr sínum flokki.

Bæjarstjórnin skipar byggingarfulltrúa og setur honum erindisbrjef; skal launa hann úr bæjarsjóði. Hann skal hafa á hendi framkvæmd byggingarmála samkvæmt ákvæðum byggingarnefndar. Skylt er honum að sækja byggingarnefndarfundi, þótt hann eigi sje í nefndinni.

5. gr.

Hver sá, er vill reisa hús, breyta því eða gjöra önnur mannvirki á lóð sinni, skal senda byggingarnefndinni skriflega beiðni um það. Beiðninni skal fylgja tvíritaður uppdráttur af hinni fyrirhuguðu byggingu, er ljóslega megi sjá af fyrirkomulag hennar svo og af lóð þeirri, er byggja skal á, og skal mælikvarði uppdráttar af húsum eigi vera minni en nemi $\frac{1}{4}$ þumal. á alin. Skal að fengnu leyfi byggingarnefndar endursenda beiðanda annan uppdráttinn með árituðu samþykki hennar. Sje um nýtt hús að ræða eða gagngjörða breytingu á eldra húsi, skal því jafnframt lýst, hvernig ætlazt er til að haga afrennsli frá húsinu og vegi að því, ef það stendur eigi við götu.

Ekki má byrja á nýrri byggingu eða gjöra breytingu á eldri byggingu, fyr en fengið er til þess leyfi byggingarnefndar. Húseigandi skal tilkynna bygg-

68 ingarfulltrúa, hvenær byrjað er að leggja undirstöður húsa eða gjöra breytingar 7. sept. á þeim, svo og þegar húsið er reist.

Byggingarleyfi fellur úr gildi, ef ekki er farið að nota það áður en tvö ár eru liðin.

6. gr.

Ekki má taka neitt hús til afnota fyr en fengið er vottorð frá byggingarnefnd um að það fullnægi kröfum byggingarsamþykktarinnar.

7. gr.

Nýjar götur skulu vera að minnsta kosti 20 álnir á breidd milli húsa. Þó mega stuttar götur (sund) vera mjórri.

Til þess smám saman að breikka eldri götur, svo að þær verði að minnsta kosti 20 álnir, getur byggingarnefndin krafizt, að hvert það hús, sem reist er af nýju við slíkar götur, verði sett að minnsta kosti 10 álnir frá miðri hinni fyrirhuguðu götu, og eru allir, sem óbyggðar lóðir eiga að götunni, skyldir að láta af hendi svo mikla lóð að gatan nái tilætlaðri breidd, gegn borgun úr bæjarsjóði eptir óvilhallra manna mati.

Skerðist lóð við slíkt lóðarnám svo mikið, að hún verði ekki notuð til hússtæðis, má eigandi krefjast þess, að bæjarsjóður kaupi alla lóðina gegn borgun eptir óvilhallra manna mati.

8. gr.

Ekki skal mæla út hússtæði við götur, þar sem gangstjettir vantar, fyr en veganefnd hefur látið mæla götuna og ákveðið hæð og breidd gangstjettanna (sbr. 10, 11, 13 og 16. gr.).

Gangstjettir skulu að jafnaði vera $\frac{2}{5}$ af allri götubreidd (sbr. 7. gr.), eða $\frac{1}{5}$ hvor þeirra.

Undirstöðuhæð húss (sbr. 16. gr.), sem reist er inni á lóð (bakhús), skal miða við beina línu milli gangstjetta þeirra gatna, er næstar liggja húsinu á báðar hliðar eða við jarðarflöt, sem er hærri en þessi lína. Sama er og um veggghæð hússins (sbr. 13. gr.).

9. gr.

Hús við gatnamót skulu vera hornsneidd, og skal sniðið eigi vera minna en 3 álnir á breidd og mynda jafnstór horn við báðar húshliðar. Hornin má og gjöra ávöl, ef bungan á miðjunni nær ekki meira en 15 þuml. fram úr sniðfletinum.

Byggingarnefnd getur veitt undanþágu frá þessu ákvæði, þegar byggingarlag hússins mælir með því, eða önnur ástæða er til.

10. gr.

Byggingarnefnd getur veitt leyfi til að gjöra framskot út úr framhlið húsa út yfir götuhliðarinn, þó því að eins, að framskotin sjeu að minnsta kosti $4\frac{1}{2}$ alin yfir gangstjett.

Undirstöðustallar, súlur og þvílík framskot til skrauts á húsum mega

ná allt að því 8 þuml. út fyrir götujúðarinn, enda sjeu að minnsta kosti $2\frac{1}{2}$ alin eptir óteppt af gangstjettinni.

Hurðir og gluggar á húsum og girðingum mega því að eins opnast út á gangstjett, að $2\frac{1}{2}$ alin að minnsta kosti sje eptir óteppt af stjettinni. Glugga má því að eins opna út á götu að $3\frac{1}{4}$ al. sje af gangstjett upp undir þá.

68
7. sept.

11. gr.

Inngöngurið og birtugrófir mega ná allt að 18 þuml. út yfir götujúðar, ef eigi er minna en $2\frac{1}{2}$ alin eptir óteppt af gangstjettinni. Ef stjettin er eigi svo breið, skal þó leyfilegt að hafa eitt þrep 10 þuml. breitt, og má það eigi vera hærra en 7 þuml. Nema skal hornin af neðsta þrepi í inngönguriði frá götu.

Þar sem gangrið liggja niður í kjallara af götu, skal vera handrið úr jární eða öðrum málmí beggja megin við þau.

Í kringum birtugrófir við götu skal setja handrið úr jární eða nægilega sterkar járngrindur yfir þær jafnhátt gangstjettinni. Handrið skulu eigi vera lægri en alin.

12. gr.

Á öll hús, sem framvegis eru reist í bænum, skal setja þakrennur með veggþípum svo löngum, að op þeirra sjeu í mesta lagi 6 þuml. fyrir ofan gangstjett eða götu. Þar sem gangstjett er, getur byggingarnefnd heimtað að gjörð sje steinrenna yfir þvera stjettina frá hverri veggþípu út í göturrenna.

Ef nauðsynlegt er vegna umferðar eða viðhalds á götu, getur byggingarnefnd heimtað að þakrennur með veggþípum sjeu settar á eldri hús.

13. gr.

Vegghæð húsa má ekki vera meiri en breidd götunnar og skal mæla hæðina á miðju húsi frá gangstjett að veggbrún. Ákvörðun þessi á þó ekki við hús, sem reist eru við torg eða við götu andspænis opnu svæði. Hæð húsa á gatnamótum skal miða við þá götu, sem lengri hliðin snýr að. Sjeu hliðarnar jafnlangar fram með tveimur götum, fer hæðin eptir breiðari götunni. Hæð bakhúss skal mæla á þeirri hlið, er snýr að framhúsinu (sbr. 8. gr.).

Ef húsið er reist inni á lóð, má miða húshæðina við götubreiddina að við lögðu hinu auða svæði framan við húsið.

Ekkert timburhús má þó vera vegghærra en 14 álnir og ekkert steinhús vegghærra en 25 álnir. Byggingarnefnd getur veitt sjerstakt leyfi til að byggja hærri turna, gafla o. þ. h. til skrauts. Rishalli á þökum má hvergi vera meiri en nemi 45° .

14. gr.

Hverju íbúðarhúsi skal fylgja óbyggð lóð, er ekki sje minni en hússtæði. Nú skerðist lóð við götubreikkun og getur byggingarnefndin þá veitt ívilnun í þessu ákvæði. Þó má hússtæði vera allt að $\frac{3}{4}$ þeirra lóða, sem ekki hafa meiri breidd frá götu en 25 áln., og allt að $\frac{2}{3}$ þeirra lóða, sem liggja að tveim götum. Ekki má gjöra þak yfir óbyggða lóð, sem fylgja á hverju íbúðarhúsi.

Nú eru tvö hús reist á sömu lóð og skal þá bilið milli húsanna útundan

68 gluggum á íbúðarherbergjum, vinnustofum og eldhúsum vera að minnsta kosti 7. sept. 3 álnir + $\frac{1}{6}$ af samanlagðri hæð beggja húsa, en lárjett bil frá slíkum gluggum að næstu lóð, skal vera eigi minna en 3 álnir + $\frac{1}{4}$ af vegghæð hússins og aldrei minna en 5 álnir. Þó má byggingarnefnd, ef ástæða er til, leyfa að gjöra glugga á hússtafna út að mjórri bili en hjer er tiltekið, ef 5 álnir að minnsta kosti eru eptir auðar að næstu lóð. Sömuleiðis má byggingarnefnd leyfa að gjöra skúra og útihús, sem ekki fara fram úr 6 áln. á hæð, nær íbúðarhúsum en hjer er ákveðið.

Ekki má hækka gömul hús, ef hækkunin mundi bafa í för með sjer, að auð bil af lóðinni yrðu að tiltölu minni en hjer er krafizt.

Greiður gangur skal vera fyrir slökkvitól að þeim hluta lóðar hvers húss, sem liggur að húsabaki og ákveður byggingarnefndin í hvert skipti, hvernig inn-gangi á lóðina sje hagam.

15. gr.

Byggingarnefnd getur krafizt þess, að óbyggð svæði sjeu girt með sæmi-legri girðingu þeim megin, sem að götu veit, en ekki má girðingin ná út yfir götuhadar, þótt lóðin nái lengra.

Gaddavir má hvergi nota til girðinga fram með götu, og þar sem gaddavir er nú á slíkum stöðum, skal nema hann burtu og setja aðra girðingu innan árs frá þeim degi, er samþykkt þessi öðlast gildi. Ekki má setja steingarða úr óhöggnu eða ósettu grjóti meðfram götu.

16. gr.

Grafa skal undirstöðu útveggja í öllum húsum og innveggja, sem bitar hvíla á, niður í fastan botn og að minnsta kosti $1\frac{1}{2}$ alin í jörð niður, þar sem föst klöpp er ekki ofar. Undirstöður íbúðarhúsa og allra þeirra húsa, sem tvílypt eru eða hærri, skal hlada úr grjóti og leggja steinana í kalk eða sement, eða steypa þær alla leið frá föstum botni eða þúkki.

Þúkk má ekki ná hærra upp en svo, að ein alin sje í jörðu af undirstöðum timburhúsa, en $1\frac{1}{2}$ alin af undirstöðum steinhúsa.

2—6 þuml. fyrir ofan jarðarflöt eða fyrirhugaða hæð hans skal leggja í undirstöður allra húsa lag af asfalti, tjörupappa, þakhellum í sementi, eða öðru efni, sem raki kemst ekki í gegnum.

Í timburhúsum sem kjallari er ekki undir, má leggja þetta lag ofan á undirstöðuna. Þar sem kjallari er gjörður skal einnig leggja slíkt lag 2—4 þuml. fyrir ofan kjallaragólf, og skulu þá útveggir asfalteraðir að utan milli laganna, eða með öðru móti varðir jarðraka.

Byggingarnefnd getur veitt undanþágu frá ákvæðum þessarar greinar, þegar um skúr er að ræða eða lítil útihús.

17. gr.

Útveggir, sem loptbitar hvíla á, skulu í steinhúsum vera að minnsta kosti 9 þuml. þykkir í efsta lopti, 3 þuml. þykkari í næsta lopti, og svo koll af kolli að kjallara meðtöldum.

Gaffveggir, sem engir bitar hvíla á, mega vera 9 þuml. þykkir í tveimur efstu loptunum og 12 þuml. þykkir þar fyrir neðan.

68
7 sept.

Undir gluggum má þykkt veggjanna vera 9 þuml., en 12 þuml. í kjallaranum, þótt veggir sju annarstaðar þykkari.

Enginn útveggur í jörðu má vera þynnri en 12 þuml.

Innveggir í steinhúsum, þeir er bitar hvíla á, skulu vera að minnsta kosti 6 þuml. þykkir í efsta lopti og síðan 9 þuml., en þó 12 þuml. neðst, ef veggurinn er hærri en 20 álnir.

Aðrir innveggir skulu vera að minnsta kosti 6 þuml. þykkir, ef þeir eru úr grásteini, en $4\frac{1}{2}$ þuml. úr múrsteini. Sama gildir og um alla veggir í útihúsum og skúrum, sem ekki eru hærri en $4\frac{1}{2}$ alin.

Ef járnbindingur er lagður í veggir úr steinsteypu upp og ofan og að endilöngu, getur byggingarnefnd leyft að gjöra slíka veggir þynnri en ákveðið er í þessari grein. Steypta veggir skal sljetta að utan með steinlími fyrir ofan jörð. Steinsteypa má ekki vera veikari en svo, að 1 hluti af sementi komi móti 5 hlutum af sandi og 10 af grjótmulningi.

Ekki má múra eða steypa húsveggir eða undirstöður, ef frost er 2° eða meira.

18. gr.

Timbur sem notað er til húsbygginga, skal vera vandað og óskemmt.

Þegar lopthæð húsa er allt að 4 áln., skulu stafir á útveggjum í efra eða efsta lopti eigi vera grennri en 4×4 þuml. Sje hæðin meiri skulu þeir vera eigi grennri en 4×5 þuml., hornstafir 5×5 þuml. Á næsta lopti skulu stafir eigi vera grennri en 4×6 þuml. og svo 5×6 þuml., en hornstafir 6×6 .

Stafir skulu vera svo margir, að eigi sje minna en einn stafur að meðaltali í hverjum tveim áln. af lengd veggjarins, og hvergi má vera stærra bil milli stafa en $2\frac{1}{2}$ alin, nema byggingarnefndin veiti sjerstakt leyfi til.

Milli allra stafa skulu vera þverbönd eða piljur og í hverjum vegg eigi minna en 2 sniðbönd, er hafi eigi minni horn en 30° við lóðrjetta línu.

Syllur og sniðbönd skulu vera jöfn stöfum að gildleik. Undirstokkar skulu ávallt vera tvöfaldir, neðri stökkurinn eigi grennri en 5×5 þuml., og efri stökkurinn jafnbreiður stöfunum og eigi þynnri en $2\frac{1}{2}$ þuml. Niðurundan stöfum skal felia trje á milli undirstokkanna.

Nota má við með öðrum gildleik, en hjer er tiltekið, ef samur er styrkleikinn.

Stafi í efra og neðra lopti skal festa saman með sterkum járnslökum og reknagla í sylluna. Milli slökla mega vera allt að 4 álnir.

Utan á grind íbúðarhúsa skal koma pil úr plægðum borðum, er sjeu að minnsta kosti þumlungspykk og skal negla þau vandlega í alla stafi, sniðbönd, þverbönd, undirstokka og syllur.

Utan á pilið skal koma pappi og síðan bárujárn. Undir bárujárnið skulu koma $\frac{1}{2}$ þuml. þykkir listar utan á pappann. Bárujárn á veggjum má ekki

68 vera þynnra en 26 B. W. G. Þó má hafa þil í stað bárujárns á veggjum, er 7. sept. vita út að torgum eða öðrum auðum svæðum.

Innan á grindina skal koma pappi og plægt þil eða annað jafngott lag.

Grind í innveggjum, sem bitar hvíla á, skal gjöra úr viðum eigi grenni en 4×4 þuml.; að öðru leyti gilda sömu reglur sem um útveggi, að því er snertir stafi, sniðbönd og þverbönd.

Aðrir timburveggir mega ekki, ef þeir eru milli íbúðarherbergja, vera lakari að gjörð en svo, að þil úr plægðum borðum sje hvoru megin og $1\frac{1}{4}$ þuml. þykkir renningar á milli.

Í útihúsum og skúrum, sem ekki eru hærri en $4\frac{1}{2}$ aln frá undirstöðu, má gjöra grindina úr 3×3 þuml. gildum trjám, eða 2×4 þuml. battingum.

19. gr.

Í útveggjum úr hvaða efni sem eru, má samanlögð breidd glugga og hurða ekki vera meiri en $\frac{2}{3}$ hlutar af allri lengd veggjarins og ekkert millibil milli glugga og hurða má í steinveggjum vera minna en 18 þuml. nema byggingarnefnd veiti sjerstakt leyfi til.

Gluggakarma og útidyra skal gjöra úr plönkum, er sjeu að minnsta kosti 2 þuml. á þykkt.

20. gr.

Við hús, sem reist er nær lóðarmörkum en 5 áln., skal gjöra eldvarnarvegg út að nágrannalóð. Sje hús á nágrannalóðinni nær lóðarmörkum en 5 áln. og án eldvarnarveggs, skal gjöra eldvarnarvegg við hið nýja hús, ef það er sett nær nágrannahúsinu en 10 álnir, nema eigandi nágrannahússins hafi áður skuldbundið sig til að gjöra eldvarnarvegg, þegar þess yrði krafizt, og skal hann þá gjöra slíkan vegg.

Við hús, sem nú stendur nær lóðarmörkum en 5 álnir eða nær nágrannahúsi en 10 álnir og er án eldvarnarveggs, skal gjöra slíkan vegg þegar höfuðviðgjörð fer fram á því.

Eigi má skipta húseign nema hver hluti fullnægi ákvæðum þessarar samþykktar um sjerstakar húseignir.

Eldvarnarveggi skal gjöra úr steini; skulu þeir ná 6 þuml. upp fyrir þak og vera að minnsta kosti 7—8 þuml. á þykkt. Á þeim mega ekki vera gluggar eða önnur op.

Eldvarnarveggur skal vera áfastur við húsið og má hann vera sameiginlegur fyrir tvö hús, ef hann er áfastur við bæði húsin.

21. gr.

Trjebitar í gólfum og loptum íbúðarhúsa skulu ekki vera grenni en 5×6 þuml., þegar hafið er allt að 5 álnir. Við hverja aln, sem hafið vex þar fram yfir, skulu bitar vera $\frac{1}{2}$ þuml. breiðari og þumlungi hærri, unz hafið er orðið 10 áln. Sje hafið meira, ákveður byggingarnefnd, í hvert skipti, gildleik bitanna. Þar sem ekki er millilopt, mega bitar vera $\frac{1}{2}$ þuml. mjórri en hjer er ákveðið.

Bilið milli bita, talið frá miðju til miðju, má ekki vera meira en $1\frac{1}{2}$ alin að meðaltali og hvergi meira en $1\frac{2}{3}$ alin. Sjeu húsveggirnir gjörðir úr steini eða steypu, skal að minnsta kosti þriðji hver biti festur við veggina í báða enda, með sterkum járnakkerum. Biti sem liggur út við gaff úr steini eða steypu, skal og festur við hann með sama móti með 5 álna millibili. **68** 7. sept.

Nota má bita með öðrum gildleik en hjer er tiltekið, ef samur er styrkleikinn. Hæð bita má þó aldrei vera meiri en tvöföld breidd þeirra.

Í gólfum og loptum íbúðarherbergja skal vera milli bita millilopt úr borðum, þar ofaná 1 þuml. þykkt lag af deigulmó, móhellu, steypu eða öðru ekki lakara efni.

Trjególf skal vera úr plægðum borðum, er sjeu að minnsta kosti $1\frac{1}{4}$ þuml. á þykkt. Í loptum má ekki nota striga eða pappa neðan á bita í staðinn fyrir þiljur.

22. gr.

Sperrur og skambbitar mega ekki vera grennri en 4×4 þuml., þegar hafið er allt að 5 áln. Hafið skal mæla á lofthitunum þverbeint niður undan sperrunni. Við hverja $\frac{1}{2}$ alin, sem hafið vex, skulu þessir viðir vera $\frac{1}{2}$ þuml. gildari á hvern veg. Nota má víði með öðrum gildleik en hjer er tiltekið ef samur er styrkleikinn.

Bilið milli sperrna má ekki vera meira en 2 álnir, talið frá miðju til miðju en $1\frac{1}{2}$ alin, ef hella eða steinn er hafður í þakið.

Á sperrur skal leggja súð úr plægðum borðum og þar yfir bárujárn, ekki þynnra en 24 B. W. G. eða annað eldtryggt efni, sem brunamálanefnd tekur gilt.

Byggingarnefnd getur veitt undanþágu frá ákvæðum þessarar greinar, þegar um útihús er að ræða.

23. gr.

Íbúðarherbergi skulu eigi vera lægri undir lopt en 4 álnir, gólfhlötur þeirra eigi minna en 15 ferálnir og einn veggur, útveggur, með glugga á hjörum.

Kvist- og loftherbergi má hafa til íbúðar, þó að hæð þeirra undir lopt sje eigi meira en $3\frac{1}{2}$ alin; sje herbergið undir súð, skal meðalhæðin undir lopt eigi vera minni en $3\frac{1}{2}$ alin. Í öllum þesskonar herbergjum skal þiljað innan á sperrur og pappi hafður á milli, eins og skipað er fyrir um útveggi í 17. gr.

24. gr.

Þar sem ekki er kjallari, skal í íbúðarbhúsum vera minnst $\frac{3}{4}$ al. frá jörðu að gólfi og vindauga á undirstöðunni. Ef gróðrarmold er í hússtöðinu, skal setja efst lag af mól eða öðrum ofaníburði, eigi þynnra en 4 þuml.

Kjallara má eigi nota til íbúðar, nema heilbrigðisnefnd veiti leyfi til þess, enda sje þá kjallarinn annaðhvort við götu eða óbyggt svæði, sem ekki er mjórna en 20 álnir.

Um skipun íbúðarherbergja í kjallara skal gæta þess, er hjer segir: —

1) Helmingur af teningsrúmi hvers herbergis skal vera ofanjarðar, nema sund

68 sje gjört fram með kjallaraveggnum, að minnsta kosti 18 þuml. breitt, og svo 7. sept. djúpt að það nái 1 fet niður fyrir kjallaragólfíð. — 2) Glugga skal setja þannig, að sá hluti af rúdufletinum, sem ofanjarðar er, sje eigi minni en nemi $\frac{1}{10}$ af góffleti herbergisins. — 3) Gólf skal gjöra af asfalti, sementi eða öðru þess konar efni, og má leggja trjególf þar á ofan. — 4) Gólfíð skal vera að minnsta kosti feti ofar en stórstraumsflóð, og skal þurka jarðveginn undir því með fráræslu, eptir því sem byggingarnefnd ákveður, svo að jarðvatnið nái aldrei upp að gólfinu. Veggina skal verja raka á þann hátt, sem til er tekið í 16. gr.

25. gr.

Í einlyptum húsum, þar sem hústæðið er minna en 300 ferálnir, skulu stigar vera eigi mjórri en 1 al. 9 þuml.

Í stærrri húsum einlyptum og í fleirlyptum húsum skulu vera 2 stigar og skal annar þeirra vera eigi mjórri en 1 al. 12 þuml., og hinn eigi mjórri en 1 al. 3 þuml. Úr hverri íbúð skal vera frjáls gangur að báðum stigum.

Ef stigarnir eru hafðir hvor við hliðina á öðrum, skal vera heill veggur á milli þeirra, gjörður sem innveggur, er bitar hvíla á (sbr. 17. og 18. gr.).

Á öllum stigum skulu vera handrið, 1 al. 6 þuml. á þæð, og skal stigunum hagað svo, að nægileg birta og lopt geti komizt að þeim.

Stigar úr trje skulu reyrlagðir að baki og kalkað yfir.

Bæði stigar og inngöngurið skulu svo gjörð, að ein þrepsbreidd (mæld á miðju þrepi) og tvö stig (hæðin af þrepi á þrep) sje samtals 23—25 þuml. Þó má þrepið aldrei vera mjórra en 8 þuml. í inngönguridum og framstigum og ekki mjórra en 7 þuml. í bakstigum. Stigagöt skulu jafnan vera svo við, að fullorðinn maður geti gengið upprjettur upp stigann.

26. gr.

Gjöra skal hæfilega stór salerni við öll íbúðarhús eða í þeim, og má ekki setja þau annarsstaðar en byggingarnefnd samþykkir. Bæði salerni og peningshús skulu fullnægja ákvæðum heilbrigðissamþykkjarinnar.

27. gr.

Að því er snertir reykháfa, ofna og arin, sem eptirleidis verða upp settir, skulu þær reglur gildar, er hjer segir. — Reykháfar skulu vera hlaðnir upp rammbyggilega úr tígulsteini, eða grjóti og kalki og vera hvarvetna að minnsta kosti á þykkt við hálfan tígulstein. Þar sem reykháfurinn gengur gegnum bitana og bord, sem lögð eru undir bita, skal að minnsta kosti vera $8\frac{1}{2}$ þuml. milli þeirrar hliðar hans, sem inn veit, og alls víðarins, og má heldur ekki þilja reykháfinn eða klæða hann bordum, eða láta utan um hann veggfóður, sem límt er utan á lista. Reykháfurinn skal hlaðinn annaðhvort frá grundvelli, eða liggja á hvolfi milli tveggja steinveggja og má ekki með neinu móti liggja á bitunum. Ekki má reykháfur hallast meira en svo, að 15° horn sje milli hans og lóðrjettrar línu, nema með sjerstöku leyfi byggingarnefndar.

Á hverjum reykháf skulu vera nægilega mörg sópgöt jafnvið reykháfnunum og traust járnhurð fyrir í járnungjörð.

Reykháfar skulu vera ferstrendir eða sivalir, og að minnsta kosti 9 þml. að þvermáli að innan; þeir skulu ná $1\frac{1}{4}$ al. upp yfir mæni hússins; þó getur byggingarnefnd veitt undanþágu frá þessu ákvæði, ef reykháfurinn gengur upp úr hlið á þaki. 68
7 sept.

Ef svo mikill reykur á að fara um reykháfinn að þess má vænta að á-liti byggingarnefndar, að þar af muni stafa óþægindi þeim til handa, er næstir búa, þá skal gjöra reykháfinn svo háan, að hann nái 20 álnir yfir jörð eða meir.

Inn í 9 þuml. víðan reykháf, má ekki setja reypípur frá fleiri eldstæð-um en 8, og jafnan skal hafa járnkraga í reykháfnum utan um hverja pípu, þannig gjörðan að pípan geti ekki ýzt inn í reykháfinn.

Nú vill maður gjöra reykháf fyrir fleiri eldstæði en 8 og skal þá reykháfurinn vera að minnsta kosti 18 þuml. víður, svo að sótari geti farið upp um hann til hreinsunar.

Ofna og arin má ekki setja nær timbrinu en að 8 þuml. sju á milli; skulu þeir standa á undirstöðu, sem hlaðin sje eingöngu úr kalkbrenndum steini eða jární; sje neðst í ofninum grind og því öskudraghvolf í undirstöðunni og sje ofninn settur á járnundirstöðu, sem er hol innan, skal rjett undir öskudraghvolfið og að minnsta kosti 2 þuml. frá setja járnþynnu á gólfíð, sem fellur að öllu leyti að undirstöðunni innanverðri.

Af gólfum fyrir framan eldstóna skal að minnsta kosti 12 þuml. rúm vera þakið einhverju efni, sem ekki sje eldfimt, og að minnsta kosti 6 þuml. rúm til hliðanna og fyrir aptan eldstóna. Pípur úr ofnum og kamínum skulu ganga inn í steinhlaðna reykháfa, og má ekki vera skemmra milli ofnpípnanna og loptsins eða víðarins en 8 þuml. Lokaðar eldstór, sem elda má í (komfúr), má setja á bita, þegar lagt er undir tvöfalt lag af tígulsteinum, sem lagðir eru á flathliðina þannig, að samfestingarnar á neðri steinunum sju þaktar af efri steinunum, og járnungjörð sett í kring eða annað, sem sje jafn öruggt. Að öðru leyti gildir hið sama um þær og um ofna og arin. Brunamálanefndin getur veitt tilslökun í því, sem fyrir er mælt í þessari grein, þegar hún kemst að raun um, að gjörð sje einhver önnur ráðstöfun, sem hamlar eldsvoða.

28. gr.

Í kirkjum, leikhúsum og öðrum almennum samkomuhúsum skulu vera að minnsta kosti tveggja álna breiðar útgöngudyr, er opnast út. Öll slík hús, svo og sölubúðir, vörugeymsluhús, verksmíðjur og samkynja atvinnuhýsi skulu vera háð þeim sjerstöku reglum, er byggingarnefndin setur í hvert skipti.

29. gr.

Önnur byggingarefni en nefnd eru í þessari samþykkt þarf sjerstakt leyfi byggingarnefndar til að nota, og skal það leyfi að jafnaði veitt, ef hús úr þeim efnum, teljast jafntraust og úr efnum, sem gjört er ráð fyrir í þessari samþykkt. — Torfbæi og torfhús má ekki byggja.

Sjerstakt leyfi byggingarnefndar þarf og til að setja miðstöðvarhitun í

68 hús, og þegar slíkt leyfi er gefið, skal hlutaðeigandi í öllu fara eptir þeim regl-
7. sept. um, er byggingarnefndin setur.

30. gr.

Leyfi til að stækka hús eða gjöra íbúð í útihúsi má því að eins veita, að húsið fullnægi kröfum þessarar samþykktar.

31. gr.

Byggingarnefndin, einstakir nefndarmenn og byggingarfulltrúinn skulu jafnan eiga frjálsan aðgang að öllum húsum, sem eru í smíðum.

32. gr.

Brot gegn samþykkt þessari varða sektum frá 10 til 50 krónum, og skal sekta bæði hlutaðeiganda smíð og eiganda. Þess utan skal eigandi á sinn kostnað tafarlaust rífa niður það, sem kemur í bága við ákvæði samþykktarinnar. Ella skal það gjört á hans kostnað.

Sje um brot á 5. grein að ræða, eða verk hafið, sem til þarf sjerstakt leyfi byggingarnefndar, án þess leyfið sje fengið, skal lögreglustjóri, undir eins og brotið kemst til vitundar hans, banna að verkum sje haldið áfram, unz fengið er leyfi byggingarnefndarinnar.

33. gr.

Samþykkt þessi öðlast gildi 1. janúar 1904.

* *

* *

* *

Samþykkt þessi, er bæjarstjórn Reykjavíkur hefur samið og samþykkt er á fundi hennar 27 f. m., er hjermeð staðfest samkvæmt 5. gr. laga 13. septbr. 1901 um breyting á tilskipun 20. apríl 1872 um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík.

Reykjavík, 7. september 1903.

Landshöfðinginn yfir Íslandi

Magnús Stephensen.

Jón Magnússon.